

Viral haemorrhagic disease (VHD) hos kaniner

(eng.: Rabbit Haemorrhagic Disease Virus, (RHDV))

2.09.2016

Viral haemorrhagic disease (VHD) hos kaniner er en meget smitsom sygdom. VHD skyldes et Calicivirus og rammer kaniner, der nedstammer fra vilde europæiske kaniner, hvilke vore tamkaniner gør. VHD inddeles i to typer, hvor type 2 også kan smitte to underarter af harer, mens der ikke kendes tilfælde af smitte med type 1 i harer.

Forekomst

VHD er udbredt over det meste af verden. Sygdommen blev første gang konstateret hos tamkaniner i Danmark i 1990 ved to udbrud - et i Sønderjylland og et på Lolland. Der blev iværksat en undersøgelse af smitten blandt de vilde kaniner i perioden 1990 til og med 1992, og sygdommen blev fundet udbredt blandt de vilde kaniner. VHD blev påvist igen i 2011 hos tamkaniner på Bornholm, i 2014 i tamkaniner på Fyn og i 2015 hos tamkaniner på Sjælland. Senest er VHD, type 2 påvist i august 2016 i tamkaniner på Bornholm. Det er ikke første gang, at der er konstateret udbrud af VHD, type 2 i Danmark hos tamkaniner.

Sygdomstegn

Inkubationstiden, dvs. den tid der går fra dyret bliver smittet til det viser tegn på sygdom, er meget kort - fra 24 - 72 timer. Dyret mister appetitten, får feber, hurtig vejrtrækning, blødninger fra næse, endetarm og andre kropsåbninger og dør inden for 48 timer. Dødeligheden vil ligge på 80 – 90 %.

VHD kan også optræde uden symptomer og viser sig om pludselige uforklarlige dødsfald hos kaninerne.

Dyr under 8 uger gamle er ret modstandsdygtige overfor VHD. I enkelte tilfælde kan ældre kaniner overleve sygdommen. Disse kaniner vil virke raske, men vil kunne udskille virus i op til 42 dage efter endt sygdom.

Smittespredning

VHD smitter ved direkte kontakt mellem kaniner eller ved kontakt med produkter fra smittede kaniner (skind, kød, uld). VHD smitter også gennem afføring og kan på denne måde bringes rundt via forurenede vand, foder, fodtøj, redskaber osv.

Calicivirus er meget modstandsdygtig og kan overleve op til 105 dage ved stuetemperatur. Den kan ligeledes modstå nedfrysning.

Behandling, bekæmpelse og kontrol

VHD kan ikke helbredes, men man kan forebygge, så sygdommen ikke slæbes med. Dette gøres bl.a. ved at have god hygiejne i og omkring burene, indsamle grøntfoder, hvor der ikke findes vilde kaniner osv.

I områder, hvor VHD forekommer meget, bl.a. England, vaccinerer man mod sygdommen ved årlige vaccinationer.

Hvis du tror at din kanin(er) har VHD, skal du kontakte en praktiserende dyrlæge.

Hvad kan du gøre for at undgå smitte

- Undgå sammenblanding af kaniner -specielt i efteråret, hvor risikoen for smitte er størst.
- Har du rørt ved fremmede kaniner, bør du vaske hænderne grundigt inden du håndterer din egen kanin.
- Brug ikke andre kaniners seler, børster eller andet udstyr til din egen kanin.
- Du kan få din kanin vaccineret.

Hvis din kanin har fået VHD

- VHD kan ikke behandles, så kaninen bør aflives – både for kaninens skyld og så den ikke smitter andre kaniner.
- Lad ikke personer med kaniner komme i nærheden af dit kaninhold. Så undgår de, at slæbe smitte med hjem til deres egne kaniner.
- Rør ikke ved fremmede kaniner, medmindre du har vasket hænder meget grundigt og skiftet tøj.

Hvad kan du gøre, hvis din kanin dør

- Hvis det ikke drejer sig om så mange dyr, må kaniner gerne begraves i egen have. De skal graves så dybt ned, at ræve og vilde fugle ikke kan grave dem op (helst over en ½ meter).
- Hvis dyrene aflives hos en praktiserende dyrlæge, kan dyrene efterlades der.

Du kan læse mere om, hvordan man kan bortskaffe sit døde kæledyr (selskabsdyr), f.eks. via dagrenovation, nedgravning, kremering, forbrænding eller lade din dyrlæge tage sig af det på [emnesiden om håndtering af døde kæle- og produktionsdyr](#).

Hvad skal du gøre med gødning og brugt strøelse

- Gødning og brugt strøelse kan enten brændes eller overhældes med desinfektionsmiddel og nedgraves. Materialet skal graves så langt ned, at ræve og vilde fugle ikke kan grave det op.
eller
- Materialet lægges i dobbelt lag plasticsække, som overhældes med desinfektionsmiddel inden levering til "små brændbart" på genbrugsstationen.

Hvordan kan du rengøre udendørsarealer (løbegårde og evt. jordarealer under bure)

- Det øverste jordlag (ca. 10 cm) skrubes af og bortskaffes (ligesom gødning og brugt strøelse).
- Herefter desinficeres med Virkon S eller kalkmælk (1,5 kg hydratkalk eller læsket kalk i 10 l vand). Pga. ætsningsfare bør dyr og mennesker ikke betræde arealer, der er nydesinficerede med kalkmælk.

Hvordan skal du rengøre og desinficere bure og omgivelser

- Er der mange revner og sprækker i buret, som ikke er mulige at rengøre (f.eks. gammelt træ), skal det destrueres, f.eks. ved afbrænding.
ellers
- Alt synligt snavs, gødningsrester, strøelse o. lign skal fjernes.
- Fedt og snavs fjernes fra alle overflader (inkl. evt. fliser under bure og væg/mur bag bure) ved at vaske med sæbevand.
- Overfladerne skylles med rent vand.
- Herefter sprøjtes med 1 % Virkon S-opløsning, som skal forblive på de behandlede overflader i mindst 24 timer. Virkon S kan købes på apoteket samt hos nogle Matas forretninger, dyrlæger og foderstoffirmaer.

Indsættelse af nye kaniner efter udbrud af VHD.

Fødevarestyrelsen anbefaler, at man venter et stykke tid med at indsætte nye kaniner i kaninholdet efter et udbrud af VHD.

- Er alle kaninerne døde og er det tomme bur rengjort og desinficeret kan man sætte nye kaniner ind igen 1 måned efter rengøringen.
- Hvis det gamle bur er destrueret og der er indkøbt et nyt bur, bør man vente 1 måned med at anskaffe en ny kanin til hjemmet.
- Er der stadig kaniner i kaninholdet anbefales det, at man venter 5 måneder efter endt rengøring og desinfektion inden man får flere kaniner hjem.

Vaccinationer

Det er muligt at vaccinere kaniner i Danmark. Hvis man ønsker at vaccinere sit kaninhold, skal man kontakte sin praktiserende dyrlæge.